

Fizjoterapia w praktyce

Czyli jak pomóc swojemu koniowi w zaciszu własnej stajni

LECZENIE BOROWINĄ

Borowina jest rodzajem torfu o specyficznych właściwościach fizykochemicznych. Występują w niej składniki organiczne takie jak: kwasy huminowe, bituminy (żywice i woski) , białka, aminokwasy, nieorganiczne- sole mineralne, a także składniki mikrobiologiczne (bakterie i grzyby).

Właściwości fizyczne borowiny.

1. Pojemność wodna- borowina po oczyszczeniu i rozdrobnieniu, mimo że ma już 90% wody może przyjąć jeszcze pewne jej ilości. Pojemność jest bardzo duża- każde dwie świeże części torfu mogą przyjąć jedną część wody.
2. Przewodnictwo cieplne- ciepło przechodzi na drodze przewodzenia bardzo wolno z cząsteczki do cząsteczki. Borowina ochładza się 5-15 razy wolniej niż woda. Małe przewodnictwo cieplne jest bardzo cenne.
3. Pojemność cieplna- duża pojemność dzięki czemu borowina może być uważana za dobry nośnik ciepła.
4. Temperatura obojętna- wynosi 38 C, przy tej temp. borowina dostarcza organizmowi w czasie zabiegu ciepło, przy czym koń nie ma odczucia ogrzewania. Zabieg borowinowy o temp. obojętnej, nie jest obojętny dla gospodarki cieplnej.

Działanie zabiegów borowinowych.

1. Działanie cieplne. W zabiegu borowinowym następuje łagodny, powolny wzrost temp. tkanek nie tylko części korowej organizmu ale także rdzennej. Duże przegrzanie uzyskuje się przy mniejszym odczuwaniu ciepła przez organizm. Temp borowiny rzędu 40-42 odczuwa się jak temp wody ok. 37. Warstwa borowiny

przylegająca bezpośrednio do skóry i sierści, oddając jej ciepło bardzo szybko uzyskuje jej temp. po czym bardzo wolno uzyskuje kolejne porcje ciepła.

2. Działanie mechaniczne. Na powierzchnię ciała końskiego poddanego papce borowinowej działa ciśnienie hydrostatyczne. Ciśnienie jest tym większe im gęstsza jest papka.. Działanie mechaniczne wywiera również tarcie cząsteczek masy o skórę.

3. Działanie chemiczne. Kwasy huminowe działają na mięśnie, także naczynia krwionośne, zmniejszają ich kurczliwość co prowadzi do zwiększenia ukrwienia tkanek. Kwaśny odczyn borowiny oraz bituminy mogą działać na skórę ściągająco lub drażniąco.

4. Działanie fizjologiczne. Jest to działanie kompleksowe, w którym na pierwszy plan wysuwa się działanie cieplne. Temperatura masy borowinowej powoduje zwiększenie częstości skurczów serca, zwiększenie objętości wyrzutowej i pojemności minutowej serca i obniżenie ciśnienia rozkurczowego. Wywołują przekrwienie głęboko położonych mięśni, powodując ich rozluźnienie. Usuwają ból powstały w wyniku wzmożonego napięcia mięśni. Poprawiają rozciągliwość więzadeł i ścięgien.

Zabiegi lecznicze z wykorzystaniem borowiny:

- **Zawijania:** wykonuje się przy użyciu papki zawierającej ok.80% wody. Na rozpostartą zawijkę lub podkładkę rozkłada się folię z tworzywa sztucznego i na niej bawełniany kocyk. Na niego nakłada się masę o grubości 4-5 cm i temp 42 stopni. Następnie wykonuje się zawijanie na określonym odcinku ciała, wymagającego zabiegu.

- **Gniecenie masy borowinowej:** zabieg ten polega na wykonywaniu ćwiczeń rękami. Należy gnieść i odpowiednio ścisnąć gorącą masę borowinową. Zabieg ten stosowany jest przede wszystkim w artrozach.

Przygotowanie borowiny do zabiegu.

Przygotowanie polega na oczyszczeniu mechanicznym, rozdrobnieniu, zmieszaniu z wodą, rozpęczeniu i podgrzaniu. Na ogół do 2 części borowiny dodaje się 1 część wody. Gorącą borowinę otrzymuje się po podgrzaniu.

Przygotowanie konia do zabiegu.

Na podstawie wywiadu, badania przedmiotowego i wyników badań należy rozważyć czy u końskiego pacjenta istnieją wskazania do zastosowania borowiny oraz czy nie ma przeciwwskazań. Należy wybrać najlepszy rodzaj zabiegu. Przed zabiegami obowiązuje wyleczenie wszystkich przewlekłych ognisk zapalnych.

W przebiegu leczenia borowiną należy często kontrolować stan ogólny chorego konia. Nie należy wykonywać zabiegu borowinowego bezpośrednio po odpasie.

Po zabiegu z łatwością zmywa się borowinę z całego ciała konia pod natryskiem wody o temperaturze ok. 34 – 35 stopni C. Zmywanie kończy się wodą o nieco niższej temperaturze. Pacjent po zabiegu powinien przez 30 min wypocząć w boksie. Przy suchej i ciepłej pogodzie zaleca się po zabiegu ruch na świeżym powietrzu.

Zabiegi całkowite wykonywać można codziennie. Seria wynosi na ogół 5-10 zabiegów.

Po zabiegach z użyciem borowiny wskazane są zabiegi mechaniczne np. masaże.

Wskazania do stosowania gorących zabiegów borowinowych:

- Procesy zwyrodnieniowe stawów i chrząstek stawowych,
- Stany pourazowe stawów, kości, okostnej, mięśni, więzadeł i ścięgien,
- Reumatyzm tkanki miękkiej,
- Przykurcze,
- Przewlekłe choroby zapalne kręgosłupa, kości długich,
- Bóle towarzyszące neuropatii i neuralgii,
- Stany po urazach, złamaniach i stłuczeniach.

Przeciwwskazania do stosowania gorących zabiegów borowinowych:

- Ostre i podostre stany zapalne w tym gorączka,
- Choroby przebiegające z gorączką, ze skłonnością do krwawień,
- Niewydolność oddechowa, krążeniowa,
- Nowotwory łagodne i złośliwe,
- Zaburzenia czucia,
- Choroby nerek i pęcherza moczowego,
- Zaburzenia rytmu serca,
- Cięża.